

Ese de done ori in septimana: Jol-a si Domi-
nea; era candu va pretinde importantia
materieloru, va esi de trei seu de patru ori
in septimana.

Pretulu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
„ diugetate de anu	4 „ „ „
„ patrariu	2 „ „ „
pentru Romania si strainetate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
„ diugetate de anu	6 „ „ „

ALBINA.

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores-
pondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redac-
tiune Ungargasse Nr. 23, unde sunt a s:
adresa si corespondintiele, ce privesc Re-
dactiunea, administratiunea seu speditur'a-
cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era
cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de inte-
resu privat — se raspunde cate 7 cr. de
linie; repetiri se facu cu pretiu scadutu.
Pretiu timbrului cate 30 cr. pent. una data,
se antecipa.

Esemplare complete mai avemu de
la inceputulu semestruului, adeca de la
nr. 56.

Reductiunea.

Pesta, 6/18 aug. 1869.

Cestiunea confinierulu militari se
desbate cu multa energia in consiliulu
ministeriului comunu. Se crede ca desle-
garea ei va urma, catu mai curundu, prin
unu compromis. Diarielu ungueresci sunt
la voia buna, magulite de sperantiele de
anessare. Dupa „P. C.“ procedur'a in a-
sta cauza va fi cu devis'a vechia austriaca:
divide et impera; adeca, nu tota frun-
tari'a se va desarm'a de odata, ci numai
cu incetulu, astu-feliu in catu vor trebui
mai multi ani pana ce desarmarea se fie
desevarsita. Inceputulu se va face cu des-
armarea numai aloru doue regiminte si
cateva companie. —

Rieger, corifeulu cehiloru, a emis
erasi o declaratiune cu privire la cestiu-
nea reconstituirii constitutiunale a mon-
archiei. Pe scurtu repetiesce ca regatulu
Boemiei nu va renuncia la drepturile sale
de autonomia, si ca in catu pentru afa-
cerile comune, cehii sunt gat'a a adopta
si astadi unu parlamentu centrale co-
munu, daca s'ar invoi intr'acesta si Un-
gari'a, Croati'a si Transilvani'a. —

Domnulu Carolu a plecatu anca
sambeta catra Livadi'a pentru a se intel-
ni cu Tiarulu Rusiloru. Unu corespun-
dinte din Paris alu „Independintiei bel-
gice“ afirma ca la Petropole s'a si sub-
scrisu unu tratatu cu Romani'a, satisfac-
cendu dorintiei romanesci d'a se sterge
puterea consulara.

Conflictulu de la fruntari'a Transil-
vaniei, in catu e pentru publicitate, dua-
listele tindu a-lu ucide cu tacerea. Unu
picu de exceptiune facu „P. N.“ netedindu
barb'a dlui Cogalnicianu: ca e omu de
pace, ca e de treba, sciu ca ne vom inte-
lege, ca nu e Brateanu scl. —

Franci'a avu o rara serbatore natiu-
nale: se implini una suta de ani dela nas-
cerea lui Napoleonu I. Festivitatiele au
decursu preotindenia in cea mai buna
ordine. Imperatulu Napoleonu III. dede
o amnestia generala pentru tote cele po-
litice si anca pentru alte multe. Impres-
siunea amnestiei este preste totu forte
buna, numai unoru putieni inimici neim-
pacabili nu li place, caci sunt neimpaca-
bili. —

Parti'a natiunale nemtiésca din
Austri'a nutresce, precum scimu, sim-
patii forte mari pentru Prusi'a, de la Sa-
deva in coci. Nesmintitu va fi avendu
motive. Acesta partita l'invinu pre Beust
in delegatiune ca nu e destulu de ami-
cabilu cu Prusi'a. Beust dechiar'a c'a fa-
cutu multe incercari de amicetia, dar n'a
reesitu. Atat'a trebui organeloru pru-
sesci pentru a incepe o lunga polemia.
De la Berolinu se afirma ca nu s'au facutu
incercari, Vien'a repetiesce c'a facutu.
Intre polemiele diaristice, candu o parte
candu alt'a mai publica si cate o nota
diplomatica. Asié se totu continua acestu
cioroborn. —

Suitier'a e in periclu d'a se certá
cu Prusi'a. Am pomenitu ca multi juni
prusi, mai vertosu din Francofurtulu
anessatu mai antiertiu, spariati ca servi-
tiulu celu lungu militaru li consume anii
etatei celei mai active, se lapedara de pa-
menten'a prusésca si se inscrisera de ce-
tatieni in Suitier'a, dar totusi remasera a
asa la parinti. Acum guvernulu prusescu

replica camca acei juni, daca s'au dechia-
ratu de straini candu se subtraseru de la
servitiulu militaru, ar trebui se pornésca
in strainetate. Li-a datu regasu de 14
dile pentru a se cugetá.

Suitier'a ascépta deci cu multa interesu
se véda ce va urma. Intre ea si Prusi'a
nu este batalia ci stare de pace, prin ur-
mare Prusi'a n'are dreptu se alunge pre
cetatienui suitierani.

Poména guverneloru repausate.

Senofonte, carturariulu grecescu,
citéza in scripturele sale cuvintele intie-
leptulu Socrate, de dupa cari n'ar existe
in lume o insielatiune mai mare de catu
aceea, candu cineva pretinde a guverná
si a conduce ómenii, fora se aiba capaci-
tatea spre acést'a.

Noi ca suntemu ómeni de pace, nu
bucurosii ne disputámu cu cineva, asié
neci cu onorabilulu intieptu grecescu,
ci mai gat'a vom fi se adoptámu asertiu-
nea lui dreptu adeveru neresturnabile.
Recunóscemu dara ca diu aceea este
mare insielatiune.

Odata acestu adeveru adoptatu, cau-
ta se marturimu a nóstra parere de reu
ca insielatiunile nu sunt msce obiecte so-
lide, concrete, cari se cuprinda si spatiu
casí timpu, — caci de-ar cuprinde, noi
am dobandi forte multu, si acésta doban-
da ni-ar fi: de lungu timpu trebuiá ne-
smititu se péra din Austro-Ungari'a tote
insielatiunile cele mici caci n'ar fi potutu
incepe de reulu celoru mari.

Intr'adeveru, atate guverne neca-
paci n'a mai avutu statu pre lume, cate
fuseru la noi. Nu fara cuventu si-a for-
matu strainetatea judecat'a ca: vitalita-
tea si noroculu popóraloru austriace sunt
de minune mari, in catu pururia fura in
stare a combate si a devinge tote nepre-
ceperile tuturoru guverneloru.

Combatutu si nu pré; éra despre
devinsu, mai ca defeliu nu se póte face
vorba. Ci se nu intindemu treb'a pré
lungu, ne vom margini la cateva momin-
te istorice ce ne atingu mai vertosu pre
noi romanii si vor ilustrá deplinu cele
premerse.

Sunt cateva secle, aveamu unu gu-
vernu carele tindea din respoteria ne
despoiá de santele nóstre drepturi in-
nascute, a ne lipsi de veri ce invetiatura
si lumina, si a ne dejosi la starea viteloru
spre a munci in folosulu unei oligarhii,
compuse de felurite natiunalitati. Daca
nu ni-a opritu tote simtomele preceperii
omenesci, este ori pentru ca nu se potea
pune la lupta cu natur'a, ori pentru ca
in pretiulu acestei preceperi se pretinda
de la noi o munca mai grea de catu de
la vite. Oligarhi'a inse nu potú avea
mare folosu si bucuria de acést'a, caci
romani uciseru mii de familii de ale ei.
Astu-feliu acea sistema de guvern, éra
si oligarhiei periculosa si romaniloru
daunosa: necapacitatea acelu guvern,
póte fi mai invederata?!

Remasitielu feudali de astadi vor-
bescu cu elocinti'a, cea propria fapteloru,
marturindu ca acea neprecepere seu acea
sistema, desi combatuta, anca totu nu e
devinsa cu desevarsire.

Urmá alta sistema de guvern, ca-
rea adause la tendintiele rele, ale celeia
de mai nainte, anca un'a: nisuinti'a d'a
ne preface calvini. Sfasiarile civile ce se
escara din acést'a, si sporiulu celu pu-
tieniu (dicendu mai bine: desparatoriu)
alu pomenitei tendintie, sunt dovedi de-
spre necapacitatea acelu guvern.

La rondulu loru venira guvernele
cari voiau se ne preface catolici si apoi
se ne supuna bisericeii ungueresci. Roma-
ni totusi sunt si astadi aci, éra acele gu-
verne trecura, ducendu cu sine testimo-
niulu necapacitatei. Fura combutate,
dar prejudetiele loru neci astadi nu-su
devinse, precum adeveresce cercstanti'a
trista actuala ca egalitatea confessiuni-
loru anca nu e deplina.

Veni apoi guvernulu dlui Kossuth,
carele de dechiará pre toti de ungueri,
pentru ca natiunea ungueresca se póta
ajunge la 15 milione de suflete. Urma-
rile i dederu si lui Kossuth testimoniulu
naturalminte neevitabilu, — éra noi:
éca-ne si astadi totu romanii!

Ne oprimu aci, caci guvernulu ac-
tualu este cunoscutu tare bine. Preste a-
cést'a, anca neci n'a repausatu.

Intrebámu acu daca merita a se
numi capaci acele guverne, cari neci pre
noi nu ne-au potutu multiami, neci pro-
gram'a loru n'au fostu in stare a o inde-
plini? ele, cari ni-au lasatu de moscenire
remasitielu feudalistiche, neegalitatea con-
fessiuniloru, nencrederea dintre feluritele
natiuni? Mei Socrate, ce dici despre ase-
mene guverne?!

Póte ni se va imputá partialitatea,
ca vorbimu numai de guverne rele dar
nu si de bune. Inse: candu au avutu
popórale imperatiei unu guvern bunu,
dupa tipulu si asemenarea loru, spres-
siune seu celu puteniu protectore a felu-
riteloru natiuni, feluriteloru confessiuni
si a celoru interesé de coloru multe?
Neci candu!

Deci in locu de poména li fie: re-
spunsabilitatea pentru nedreptatirile ce
ni-au causatu.

Avendu-le in vedere tote acestea,
ni vine se incheiámu cu dorinti'a: ca se nu
ni se dee ansa d'a recurge si noi la dis'a lui
Kossuth: „Portarea Austriei (acum se
traduce: Austro-Ungariei) din trecutulu,
este cea mai buna garantia despre por-
tarea ei in venitoriu.“

Jorgiu Popa

Adunanti'a generala a Asociatiunei Transilvane pentru cultur'a si litera- tur'a poporului romanu.

Siomcut'a-Mare, 12 aug. 1869.

(+ a) Dupa incheierea siedintiei prime,
publiculu se grabi la prandiulu diplomaticu,
datu in curtea pretoriului, sub corturi de arini.
Publiculu fu numerosu, desi nu destulu in pro-
portiune cu numerulu celor'a de fatia; si desi
ordinea si calitatea mancariloru aveau multe de
doritu, publiculu alesu se aflá in cea mai buna
voia. Toastele urmara ca plóia, intre acestea a-
mintimu pe a neobositulu nostru barbatu G. Ba-
ritiu, care ca totdeun'a asiá si acum'a intr'unu
singurelu toastu sciu farmecá anitele auditori-
loru, facendu-le se prorumpa intr'unu „se traiésca“
de celu puternicu si indelungatu. Sirulu to-
asteloru altcum lu deschise Escel. Sa L. V. Popu
presiedintele „Asociatiunei“, inchinandu pentru
imperatulu; fu primitu cu „se traiésca“ sgomo-
tosu. Dintre cei lalti amintimu pe dnii I. Vul-
canu, V. Butcanu, V. Popu, si altii cari toti fura
ascultati si primiti cu cea mai viua placere.

Sér'a fu celu mai splendidu balu. Nume-
rulu frumóscloru adunatu din tote partile, fu mare
preste acceptare. Sa'la cea mare si spatiosa,
pe mai multi n'a potutu nici se-i cuprinde. Voi'a
buna durá pana demaneti'a; cum audimu, veni-
tulu curatu e aprópe la 400 fl. v. a. care va se
inmultiésca fondulu asociatiunei nóstre.

Siedinti'a a dóu'a se incepú la 9 óre,
durere ca in presinti'a a loru préputieni membri.
Se ceti si autenticá protocolulu siedintiei trecute.
Intre acestea sosi din Viena o salutare de la I.

Popu v. capitanu primariu a Chiorului, si ce-
tindu-se, publiculu o ascultá cu manifestarea pla-
cerii cordiali urandu-i se traiésca.

Dupa acestea intru intielesulu programu-
lui se dede cetire disertatiuniloru restante de
ieri; publiculu doresce a audi pre dnulu Secre-
tariu alu doile I. V. Rusu, si urcandu-se pe tri-
buna audiramu cu viua placere „necesitatea stu-
diarei istoriei patriei din punctu de vedere
nationalu.“ Disertatiune pre catu de folositória
pre atata de desfetatória; fu primita cu aplause
generale. — Urnéza disertatiunea dnului A.
Bud'a despre cultivarea poporului romanu, di-
scursu in felulu seu nu mai putieniu interesantu
de catu a antecedentiloru; dnulu Bud'a nisucesce
a indreptá atentiunea natiunei a sup'a sciintie-
loru reali, ca niscari medie de subsistintia unice
nedependente si inmultitorie de capitalulu natiu-
nalu in unu modu rapede si admirabilu. Lucru
ce cu totii lu dorimu din anima.

Acestea fura disertatiunile audite la Siom-
cut'a-mare; am dori ca se le cetésca si publiculu
acestei foi nationale, si nu ne tememu deteliu,
ca-i va paré reu de timpu si de ustanéla.

Acum urnéza raporturile comisiuniloru
denumite in siedinti'a prima.

Comisiunea pentru diferite propuneri dá
cetire reportuluu seu prin care se primescu pro-
ieptele: „cum s'ar poté ajunge mai bine scopulu
Asociatiunei;“ „infintierea unei catedre de lim-
b'a romana in Vien'a;“ „regulamentulu folosirii
bibliotecii Asociatiunei;“ si „pentru infintierea
tipografiei proprie;“ „tiparirea cartiloru de in-
structiune pentru poporu“ nu se primesce de
catra Asociatiune, in locu-i se primesce premia
rea celei mai bune carti agronomice. — In cau-
s'a gimnasiulu romanu infintiandu in Seini, fu
propusu unu memorandu aretatoriu de fasele
prin cari trecú acestu gimnasiu pana in pre-
sentu, — parerea comisiunei ca aceste cause
sante Asociatiunea se-i dee totu sucursulu mo-
ralu putintiosu, se primesce cu cea mai mare
parere de bine. —

Comisiunea pentru incassarea baniloru si
inscrierea membriloru, aréta sumele incurse
estanu, — de aci veduramu ca la Siomcut'a
mare cu acésta ocaziune au incursu bani gat'a
la 800 fl. v. a., 4 obligatiuni cate de una suta
de la 2 membri fundatori G. Popu din Basesci
si Basiliu Muste din Zalnocu, cu totulu ar fi la
1200 fl. v. a. — catra acestea de vom adauge
venitulu balulu si a concertuluu, vom avé o su-
mulitia frumosa ca acrescamentu la fondulu
Asociatiunei laudate. Deschilitu trebuie se a-
mintescu aci zelulu dlui protopopu Stefanu Biltiu
care de la poporulu concediutu siesi nu a pre-
getatu cu multa ostanéla a stringe cam la 50
de fl. v. a. ca ofertu pentru Asociatiune, cartuia
i se si dede multiamita protocolaria. —

Comisiunea pentru censurarea afaceriloru
Asociatiunei lasá in locu cele facute de direga-
torii asociatiunei, cu acea propunere ca cassa-
riulu pentru ustanelele sale se capete remunera-
tiune. Dupa o desbatere scurta cassariulu in
presinte i se acórda una suta florini v. a. cu a-
ce'a ca in viitoriu la premiarea obventória se
se ié in socotintia si putientatea premiarii de
acum. —

Comisiunea pentru preliminaru budgetu-
lui pe anulu viitoriu statoresce mai multe sti-
pendie pentru: politechnici, economi, juristi, —
tote se primira cum le proiectá comisiunea. —

Dnulu L. Wajda in anulu trecutulu a facutu
mai multe propuneri relativu la cultur'a popor-
ulu romanu, — comisiunea emisa in caus'a acé-
st'a, mai fara esepiune opiná a se primi, dar
fiindu ca acele mai tote aterna de la bunavoin-
tia individoru, Asociatiunea primi sprigini-
rea si recumendaru loru.

Se cetesce propunerea dnului Iosifu Vul-
canu, — ca femeile romane inca se póta fi mem-
bre contributorie ale asociatiunei, — adunarea
generalu o primesce.

La propunerea dlui I. Popiu, Adolfu Mus-

safia prof. de limbele latine la universitatea de Viena se primesc de membru onorariu alu Asociatiunii.

Dupa acestea propunandu si primindu-se timpulu adunarii viitoare generale la Nasedu pe a 8 augustu 1870, adunarea generale de estanu se fini, incheiandu-o presedintele cu o cuventare binemerita, in care multiamesc de arondulu tuturor celor a cari participara si se supusera sarcinelor indatinate. Publiculu cantandu „Descépta-te Romane,” se desparti in cea mai frumoasa ordine.

Ser'a la 6 ore se arangia unu concertu prevenitu de o „lectiune” a Dsiórei C. Dunc'a despre „femei.” Erudit'a dsióra ni vorbi cam 1 1/2 ora forte frumosu despre destinele sujetului seu; publiculu o ascultá cu vina si incordata atentiune, intrerupendu-o de nenumarate ori cu „se traisca” frenetice. Urmá music'a vocale si instrumentale; producatorii castigara aplause multe. Virfu la tóte faci prelegerea dlui Vulcanu, in care cu ascuti'a arma a satirei sbiciui nescari vitiuri si lasitati politice moderne a unoru individi romani, si alte evineminte obvenite ici si colé in unele parti ale Romanimeii. La audiulu acestor'a, multimea adunata irupse unanimu in aplause ce nu mai voiat se incete. — Acésta petrecere nationale tienú cam pana la 10 ore ser'a, candu apoi toti cu totii ne despartiram, ducendu cu noi cele mai placute suvenir.

Cernavé, 14 augustu.

(Periclitarea fondului gr. or. bucovineanu.) Fondulu religianariu gr. or., urditu in anulu 1786 din proprietatile episcopiei, monastiriloru si ale mai multoru biserice parohiale, ca o avere corporativa a bisericei gr. or. din Bucovina si administratu pana astadi de organele regimului, se numera la cele mai avute fonduri bisericesci in Austria, de ora ce posesiunile lui cuprindu unu arealu de 51 de mile patrate, era capitalulu mobile parte imprumutatu parte in obligatiuni de statu se urca pana la diece milioane.

Sunt multi cari, audiendu de marimea acestui capitalu, se intreca in laudele administratiunii economice si finantiale prin organele puse si inspectate de regimu; dara considerandu, ca regimulu a vendutu la vr'o sata de mosii monastiresci, remase dupa deslipirea Bucovinei pe teritoriulu Moldovei; considerandu arealulu intinsu de pamenturile cele mai fruptose si padurele cele mai frumoase, ce le posedé biserica gr. or. in tiéra; considerandu in fine, ca de la inceputulu administratiunii presente pana la anulu 1840 din venitele mosiloru s'a chieluitu de totu putienu pentru prosperarea cultului gr. or. si cumca si de atunci in cóce pentru zidirea si sustinerea bisericiloru si a clerului nu s'a pre intrecau administratiunea a face spese mai insemnate, precum se vede acésta din starea miserabila a bisericiloru si caselor parohiale pe mosiile monastiresci si din dotatiunea de totu mica a pretimei in genere, carea inghite noduri séu trebuie se faca superare poporeniloru, spre a mená din di in di viét'a sa amarita; considerandu dicemu, tóte aceste impregiurari, se arca ca capitalulu de câteva milioane nu este asiá meritulu celor a ce administra fondulu religianariu, ci mai vertosu alu clerului, care prin unu timpu indelungatu a suferitu lipse, si alu comunelor parohiale, cari au sustinutu bisericile si au scapatu de fómé si pre pastorii loru de suflète.

De ar mai remané inse unii altii, cari admira intieptiunea administratiunii finantiale si economice a fondului nostru religianariu si cantu a ochi invidiosu spre noi séu fericescu (felicitéza) dieces'a din Bucovina pentru averea sa grandioasa, se bine voiesca a ceti cu atentiune urmatóriele impartasiri, din care se vor convinge, ca acestu fondu bisericescu de unu timpu in cóci se periclitá totu mai multu si, daca vor decurge trebile totu asiá ca si mai nainte, au ca va deveni cu totulu pasivu, au ca se va alterá caracterulu lui confesionalu, si serman'a biserica va trebui se se impace numai din fermaturele, ce vor cadé din més'a domniloru acestui fondu.

O parte de capitalu de câteva milioane este data imprumutu. Adevratu, ca pentru tóte cuotele imprumutate sunt ipotece, dara multe din ele sunt mai multu pe chartie, de catu in realitate. Fara a intrá in lustrarea tuturor acelor ipotece, amintimu numai despre ipotec'a ilusoria a industriei montane din Jacobeni si Pojorit'a a dlui Mantiu, pe carea se dete 750.000 fl.

Alta parte de capitalu érási de câteva milioane este in obligatiuni pentru desdaunarea pamentului. Pretiulu nominalu alu acestoru chartii

este mare, dara fiindu elu numai nominalu, adeca pe chartia, este in realitate forte micu si venitulu, incarcatu cu feliori de contributiuni, scade la o cifra de totu neinsemnata.

Dara tiérinele, padurile, morile si propinatiunile de pe mosiele fondului vor fi aducendu enorme venite anuale? Ar poté se aduca, si ele vor fi si aducendu venite corespundatórie calitatii pamentului si padurilor; inse tóte aceste venite, stracorandu-se prin manile arendasiloru, economiloru, padurariloru si Ddiu mai scie care, remanu de abié 130.000 fl. venitu curatu, din care subtragendu-se anca contributiunile si mai alte spese pentru fundulu instructu, remane o suma necredivera de mica. Spre a-si poté face onoratii cetitori o idee despre administratiunea si economi'a cu bucurile bisericesci, atingemu numai acésta, ca posesoriloru acestoru bunuri in mai multe ronduri s'a platitu, sub feliorite titluri de desdaunare, din fondu multu mai mari sume, de catu erau celea, ce aveau se platésca ei pentru posesiune, desí trásera totu ei si produsele de pe mosii.

Pe candu asiá-dara poterea fondului religianariu e mai multu imaginaria de catu reala, de unu timpu in cóci se facu din elu cheltuele si unele operatiuni, cari continuandu-se si de aci nainte, va deveni cu totulu pasivu, si spre a satisfaca receritiloru curinte va scapá la contragerea de imprumuturi.

Cu zidirea resiedintiei episcopale si a seminarului (despre carea dise unu barbatu de statu, ca va fi mausoleulu fondului religianariu) s'a cheluitu dejá unu milionu, si daca vor manipulá architectii din Boemi'a ca pana acum si mai departe, se va duce si altu milionu, tacendu despre sumele anuale, ce vor fi de lipsa spre sustinerea acestoru palate.

Pentru zidirea unei scóle reale, incepute in anulu acésta, se ducu érási celu putienu 100.000 fl. desí consistoriulu, precum audimu, s'a invoitu numai la 40.000 fl.

In consiliulu scolasticu c. r. se facu chiar astadi unu conclusu, dupa care pentru scólele neconfesionale intru intielesulu legii din 25 maiu 1868 se se dea din fondulu nostru gr. or. o subventiune de 15.000 fl. pe anu, prin care lucru neanditu intru unu statu juridicu constitutionalu, alterandu-se insusi caracterulu confesionalu alu fondului, se face unu bonum comune in tiéra.

Stracorandu-se asiá pe una parte capitalulu si venitele fondului pana la unu deficitu grandiosu, cifrata in preliminarulu anuale, se imputienéza pe alta parte arealulu bunurilor bisericesci cu desdaunarea si regularea servitutoriloru intru unu modu, care trece peste totu calcululu mintei sanetóse. Sute si mié de jugere de paduri si de pamentu de cultura trecura dejá in proprietate straina si, mergendu tréb'a, precum se pare, totu asiá si mai departe, din posesiunile fondului vor remané numai petece de pamentu.

Pe langa tóte acestea se proieptéza de organele regimului si o operatiune nóua in administratiunea bunurilor fondului nostru religianariu, carea culminéza intru acésta ca se se asiedie unu organu nou administrativu cu o suma de 30.000 fl. ca in economi'a pamenturiloru se se delatare sistemulu de arenda si se se cumpere edificiele industriale montane din Iacobeni si Pojorit'a, care sunt tacsate in pretiu de trii milioane. Domni nostri, cari in operatiunile loru finantiale si economice cu bunurile statului adusera tréb'a pana la atáta, ca statulu nu avú neci unu venitu din ele si asiá se vedú constrinsu a le vinde, se magulescu cu speranti'a ca prin acele trii reforme in administratiunea mosiloru fondului nostru vor face avaptagie minunate, opiniunea publica inse a economiloru practici, cari cunosc referintiele economice in tiéra si n'au uitatu anca manipulatiunile regiei proprie din timpulu trecut, se unesc intru acca judecata, ca, efeptuandu-se aceste proiepte, discutate in o comisiune de enqueta, la carea luá parte si scelinti'a sa parintele episcopu, fondulu religianariu gr. or. din Bucovina va deveni, peste vr'o 15. ani, numai o fapta istorica.

Pare ca audimu pre onoratii cetitori, intrerbandu-se singuri pre sine, cum de se potura periclitá intru unu modu atatu de batatoriu la ochi averile biserice gr. or. din Bucovina? Au dóra n'a fostu niméne, care se radice glasulu in contr'a unoru lucruri ca acestea? Si cum de se facu chiar in timpulu presentu unele ca aceste octoári pe terenulu bisericescu, candu prin articolulu 15. din legea fundamentala de statu o indreptatita biserica a regulá si administrá au-

tonomu afacerile sale in genere si specialminte cele economice?

Adeverulu dicendu, aceste intrebari ne silescu a atinge lucruri, de cari nu suntemu bucurosi, de órace acestea vor ilustrá cuvintele evangheliei: „Israel, caderea ta este din tine însuti.”

Partea cea mai mare a meritulu pentru periclitarea fondului nostru religianariu este fora indoiéla a organelor puse de regimu spre administrarea capitaluriloru si a bunurilor imobile, de óra ce aceste organe fiindu vorb'a de imprumuturi, esamina ipotecle si impartu capitalurile; fiindu vorb'a de zidiri, facu planurile, esamina preliminariele si incheia socotelele; fiindu vorb'a de arende, facu licitatiunile si in casuri speciale tratéza pentru desdaunari cu arendasii; fiindu vorb'a de espropriatiuni de pamentu la regularea servitutoriloru séu de sistemizarea unoru cheltuele din fondu, buna óra ca a celor a pentru scóla reala si pentru gimnasiulu din Suceva au cuventulu ultimú si decisivu.

Cu tóte acestea, nu pre mica parte de meritu pentru periclitarele fondului este si a pre santiei sale parintelui episcopu Eugeniu Hacman, carele in cele mai multe casuri si mai cu séma, candu fu vorb'a de sume mari, avú placerea a da consensulu seu, séu si a apucá initiativ'a fara de a consultá consistoriulu. Spre ilustrarea asertului acestuia cu cate-va esemple, inducemu propunerile pre santiei sale pentru fundarea scólei reale si a gimnasiulu din Suceva mai cu séma cu privire la modalitati, consensulu la darea imprumutului la man'a dlui Mantiu, aprobarea planului pentru resiedinti'a episcopesca si consensulu la spesele enorme pentru acestu edificiu, oferirea unu milionu ca ajutoriu patrioticu pentru batalia italiana in 1859 si alte multe, despre cari va vorbi mai detaliatu si mai esactu—istoria.

Pre langa tóte acele trecute însusi acum candu e vorb'a de reforme nóue in administratiunea bunurilor bisericesci pe calea de octoare, acum, candu dupa statutulu consistoriale tóte afacerile, referitórie la fondulu religianariu, se tienu de competentia concluseror consistoriale, acum, candu pe bas'a art. 15. din legea fundamentala de statu si dupa tienórea propuneriloru facute pentru efeptuarea autonomiei bisericesci, atari afaceri se tienu de competentia consistoriulu bisericescu, dicemu cu dorere, ca acum si cu nebagare in séma de tóte acestea, parintele episcopu, nu scimú din ce motive salutare, avú placerea a conferá singuru singurelu, dóra numai dupa consultarea secretariulu seu, cu cati-va domni directori despre acele reforme nóue, de la care depinde sórtea fondului si potemu dice, ca si ce'a a bisericei nóstre din Bucovina.

Audimu pre unii barbati straini minunandu-se si clatinandu din capu, cum de se face un'a ca acésta fara de concursulu diecesei séu celu putienu alu consistoriulu. Pentru aceea suntemu curiosi daca membrii consistoriulu vor tacé la tóte acestea si daca dieces'a, adeca clerulu si mireni, nu se vor miscá, spre a intimpiná cu tóte medilócele legale dannele ce ne ascépta pre toti. Scimú inse si afirmámu acésta, ca daca clerulu si diecesanii vor tacé si acum, atunci o parte mare de meritu pentru periclitarea fondului, va fi si a loru, atunci vor dovedi, ca nu sunt demnj de averea, ce o posedu, dupa vorb'a nemtiésca: „Wer sein Hab und Gut nicht wehrt, ist dessen nicht werth.”

Uniódóra, lun'a lui cupterioru.

(Afaceri scolari.) CREDU ca va fi de interesu se dati publicitatei urmatoriulu cerculariu: Nr. Cons. 780 ex 1869.

Catra inspectoratele scolari districtuali din archidieceasa nostra romana de relega gr. resaritena in Ardealu.

In legatura cu Cerculariulu din 27. Martiu a. c. Nr. 351. facu cunoscutu Inspectoratelor scolari districtuali, cumca cartile pentru scólele nóstre confesionali, care sunt prescise pentru scólele populari prin legea 38. din an. 1868. si dintre cari ni lipsiau pan' acum unele, s'au pregatitu si au esitu de sub tipariu in tipografi'a nóstra archidieceasana, si adeca I. a dóua parte din cartea de Cetire, II. Geografi'a. III. Istori'a patriei si universale. IV. Elemintele fisice si ale istoriei naturali, — si ca mai remane a se compune si a se edá cartea: „cunóscere scurta a drepturiloru si detorintieloru civile,” precum si instructiune pentru invetiatori despre Didactic'a generale si speciale la tractarea cu scolarii despre obiectele elementare si capitale prescise

prin acum amint'a lege; cu unu cuventu instructiunea acésta va servi invetiatoriloru de unu manufactoriu in predarea fia-carui obiectu de invetiamentu atatu pentru sine, catu si pentru modulu predarii eleviloru; acésta instructiune va cuprindesi impartirea obiectelor de invetiamentu dupa clase si dupa óre. Prin urmare instructiunea din anulu 1862 are a incetá din cauza, cáci nu corespunde cercului largitu alu obiectelor de invetiamentu, care prescise legea 38 din a. 1868. Cum vor esi si aceste dóne carti de sub tipariu se va face cunoscutu Pre. Vóstre spre a incunoscinti'a pe invetiatori.

Din cele premise urméza, ca Invetiatorii sunt detori a-si procurá cele mai sus atinse patru carti de la tipografi'a archidieceasana cu pretiu I fl. 20 cr. v. a. ca se se póta cunóscé c'a ele la conferintiele loru din lun'a lui Augustu; invetiatorii vor face bine, déca aceste carti si le vor procurá prin Pre. Vóstre.

Si cu acestu privilegiu recomendu Pre. Vóstre, ca in contielegere cu barbati nostri de incredere si cu intregulu cleru si poporu credintiosu, precum si cu reprezentantii nostri confesionali de la comitetele comitatense scolari si cu invetiatorii se staturu a sustiené, pe bas'a celor cuprinse in punctulu 84 din protocolulu congressualu nationalu romanu din a. 1868, scélele confesionali, si comunelor nóstre bisericesci a li desluci folosulu scóleloru confesionali, si acelea a le tiené in ordine buna, si pe invetiatori a-i inzestrá cu lefe potrivite, cáci altcum statulu prin comunele politice li va face loru scoli, si li va pune invetiatori fara se le intrebe pe ele, si se nu se insiele, casi cum Statulu facendu-le loru scoli comune, ele nu vor contribui la acele scoli, pentru ca déca nu mai multu, celu putinu atáta vor contribui la edificarea si sustinerea scólei comune, catu ar contribui pentru scólele loru confesionali, cu aceea deosebire, ca avendu ele scóle facute de Statu, nu se vor bucura de independintia in tréb'a scóleloru, precum acésta li garantéza loru §. 23 din Statutulu organicu sanctionatu alu Mitropoliei nóstre.

In fine fiindca eu, precum se vede din cerculariu din 14 Aprile a. c. Nr. 340 am intielesu punctulu 2, din §. 125 alu legi 38 asié: ca sub invetiatorii comunali se intielegu invetiatorii comunelor bisericesci, inse acum ni'an informatu, ca in acelu punctu alu 2-lea se intielegu invetiatorii scóleloru comuni, si ca acestia, dar nu invetiatorii scóleloru confesionali au a alege patru dintre sine la comitetele scolari comitatense, séu districtuale, séu scaunale: pentru aceea din partea invetiatoriloru nostri confesionali n'are a merge nime la acele comitete scolari, ci numai cate unu reprezentante alu clerulu si poporulu nostru credintiosu, in puterea §. 125 punctu 1.

Sabiu, 21 Iuliu 1869.

Archiepiscopulu si Metropolitulu Andreiu m. p. Precum vedeti din acestu cerculariu, s'a delaturatu o cauza de confusiune, si acésta e: Legea scolara alui Eótvös ministrulu ungurescu, prescise ca in senatele scolare comitatense, invetiatorii se aléga 4 membri. Acum, invetiatorii nostri nu-si poteau splicá daca desí sunt cei provocati d'a alege 4 membri? cum se-i alege? care confesiuone cati are se aléga din acesti 4? — Cerculariulu ni respunde ca nu-su provocati invetiatorii nostri romani confesiu-nali, ci cei comunali, adeca din scóla comunala a guvernului si nu din scóla comunala a confesiuonei.

Suntemu pre multiamiti ca invetiatorii nostri nationali si confesionali se n'arba d'a se amestecá in senatele lui Eótvös. Multiamirea ni-ar fi deplina, daca si preotimea si mireni ar fi intielesu a se retené de la amestecu, buna óra cum facura fratii nostri din Biharea ingrigindu a pastrá nescirbata autonomi'a nóstra bisericesca si scolara.

Acum ceva despre cartile de instructiune in scólele nóstre. Consistoriulu, c'o ustanéla demna de tóta recunoscinti'a, ingrigesce a tipari in tipografi'a archidieceasana si a se provedé scólele cu cartile cele de lipsa. Dar nu-si dá totu asemene truda si ustanéla in ceea ce privesce stilulu acestoru carti, ortografi'a, corecturile tipice. Am dori se vedemu o amelioratiune si in asta privintia. Amelioratiunea ni se pare ca s'ar poté face asié daca singuratecele carti nu s'ar incredinti'a cate unu individuu (cum intielegemu ca se intempla acum) ci unei comisiuni ce s'ar compune din barbati de scóla de cari, lauda Domnulu, avemu la Sibiu. Nu vremu se vedemu scandele limbistice casi in „Fóia invetiatoriloru,” ce o religéza unguirii si o traducu nisce romani, nededati la romanésca.

In fine mai am de lucru si cu tipografi'a, sau daca mai-voiti: librari'a arhidiecekana. De la tote librariile, cate numai mi-su cunoscute, se potu procura carti astu-feliu ca daca nu li scii pretiulu, ceri se le tramita insemnandu pretiulu pre pachetu, si-lu platesci candu radici pachetulu de la posta. („Nahnahme,“ cum dicu nemtii.) La librari'a arhidiecekana nu e asic: trebuie se trimiti antaiu pretiulu apoi ti se trimitu cartile. Inse ar fi, inse atunci candu vrei o carte, alu careia pretiu anca nu-lu scii? trebuie se te puni in lunga corespundintia, — o corespundintia careia lungime te sparia de n'o mai incepi!

Nu ceremu ca librari'a se-si lapede acestu usu, carele pote i vine bine la socotela din alta privintia. Dar ceremu se publice a dese pretiulu cartiloru sale, de orace nu ni le potemu si nu ni e in demana a ni le procura mai nainte d'a sci pretiulu.

Invetiatorulu gasesce despre cutare carte intr'unu cerculariu, despre alta in altulu, dar nicari nu-su olalta. Era invetiatorulu din diecesele sufragane, dora li lipsescu si cerculariele. Deci pentru toti, dar mai vertosu pentru cesti din urma, librari'a si consistoriulu se publice prin foi: cate? si cari? sunt cartile de introdusu in scola, ce este pretiulu fie-careia?

Acosta publicatiune se se repetiesca in fie-care luna, pentru buna evidintia.

Credu ca acestu medilocu ne-ar ajutat in lipsele nostre, pana se vina congresulu a ni statori definitivu modulu odarii si procurarii cartiloru trebuinciose.

Unu fitu, credinciosu natuinei si bisericeii.

De la Valcele (Elöpatacu) aug. 1869.

Cautandu intarirea corpului nostru, se nu uitamu de intarirea corpului nationalu. — Unu publicu frumosu si numerosu se afla si astadata pre la aceste bai spre a-si intari sanatatea. Frumosu e acestu publicu pentru mine, caci consta partea cea mai mare din romani avuti, din multi barbati nationali si din barbati inteligenti de preste Carpati.

Se imbuldiescu familiile romane de dincolo la Valcele, la Tusnadu, Covasna, Zozinu si pre la alte bai cu ape minerale de prin Secuime. Le cercetedia acestea cei mai multi dupa suatulu mediciloru spre a-si intari sanatatea si cei mai putieni spre a se distra, spre a-si petrece. Mi-am datu silintia se aflu numerulu tuturor ospetiloru romani de la tote baile, si cam cati bani imprascia pre aici, dar anca n'am ajunsu la rezultatu. Destulu, ca mii de ospeti romani imprascia mii de galbeni pre aici. Intrebai pre unii domni: Domni'a Vostra n'aveți neci unu feliu de bai de ape minerale prin Romani'a? „Avemu Domnule — fu repunsulu, inse cine le cultiva, cine grigesce ca se le cercetamu? Sunt cele mai bune si mai insemnate bai pe mosile statului romanu si neci acestea nu se cultiva. Dar lasa se ne folosimu, ca venimu bucurosu la DVöstra se ve vedemu, se vi danu bani si se ve ajutamu pre DVöstra.“

Ce cuventu dulce: se ve ajutamu pe DV. dar ajutorulu totu lu ieu altii cari ve batjocurescu!

Tocmai pentru acesta, cu multa durere sunt indemnatu a insemna cateva cuvinte, intru atragerea atentiunei, intru cunoscerea nostra d'apropo, a omeniloru pintre cari trecu acesti ospeti, pe a caror'a pamentu caletorescu si in alu caror'a juru si-petrecu seu si-canta sanatatea. Multi din acestia, pe carii ospetii i-audu vorbindu limb'a mongoliloru, sunt romani. Si acestia sunt romani cei mai de vaeratu, cei mai seraci dintre toti romani, acestia sunt cei ce se afla in ajunulu perderii din sirulu membriloru corpului nostru nationalu. Crestinii nostri romani de prin secuime preste dieci de mii de suflete n'au limb'a lor, n'au biserici, n'au scole. Pre ei ii mai tiena pana acum confesiunea. Mane se vor infintia scole comunale din partea guvernului prin cari se va despretiui acesta, si se ducu fora se ni mai dica remasu-bunu!

De acesti fii demni de ingrigirea natuinei romane, au inceputu fratii de dincolo naintea nostra a se interesá. Ei au facutu cu ocaziunea unu balu vre-o 200 fl. pentru biserica din San' Giorgiu. Ei ar fi facutu multe de multu pentru acesti romani, dar n'au fostu omeni cari se arete lipsele crestiniiloru acestor'a din Secuime.

Nu se vedu neci adi capeteniele acestorui romani, cari se atraga compatimirea seminiloru si consangeniloru sei, nu se vedu neci adi cei ce dorescu naintarea si viitoriulu acestor'a, fiindu ca nu vedemu pre ninenea a luá initiativ'a si a

incepe: „fondulu de ajutorare a Romaniloru din Secuime.“

Romani de dincolo ar fi facutu multu si ca cei binecuvantati si cu averi ar fi facutu si acestu fondu pentru ajutorarea celor pe cari ii cercetedia si-i vedu lipsiti. Fi ar fi facutu, — si vor face — dica cine ce va vre — ei sunt nationali, patrioti, sunt filantropi, ei sunt fiii si nepotii celor a ce au facutu lucruri mari; celor a ce au facutu nu numai monastari si spitaturi, dar si fonduri de mare insemnate pentru ridicarea Romaniloru. Fondurile monastiriloru cari dau venituri milione: ele mane seu poimano se vor separa de averea statului Romaniei, vor forma fondulu eclesiastico-scolasticu si biserica si scola de dincolo le vom vedé ajungendu la culmea lor. — Romani de dincolo au facutu multe daruri si in Transilvania; se cerce cineva bisericile comuneloru mai insemnate de la margini si se va convinge. Deci consentiendu unii cu altii ca crestini si durescu-ne unii de altii ca pe fratii cei d'unu sange si ajutandu-ne unii pe altii se ajutamu si intarimu membrele cele mai slabe ale corpului nationalu.

Afaceri nationale bisericesci.

Copi'a cerculariului episcopescu de datulu Aradu, 24. Iuliu, 1869, Nr. 874. contra toti protopresviterii din dieces'a aradana.

Pr. Domnule Protopresvitere! Dupace Maiestatea Sa, Imperatulu si Regele nostru apostolicu, cu prenalta resolutiune din 28 Maiu a. c. s'a induratu a intari cu cevasi modificari statutulu organicu alu bisericeii nostre romane greco-orientali din Ungari'a si Transilvania, asediatu prin congresulu nostru bisericescu, ce fu conchiamatu la Sibiu pe 16/28. Septemv 1868, — Noi avendu in vedero chartia Esclentiei Sale, Presantitulu Domnu Archi-Episcopu si Metropolitu, Andreiu Baronu de Siagun'a, de datulu 19. Iuliu a. c. Nr. AEM. 36. aflamu de bine a decretá: ca pomenitulu statutu organicu alu bisericeii nostre, dupa tiesetur'a intarita de Maiestatea Sa, numai-de-catu se intre in vietia in cuprinsulu intregi Nöstre eparchie, si adeca in asiá modru: ca punerea aceluasi in vietia se se incepa in ordulu naturale de la partile mai mici si inferiole constitutive ale provinciei metropolitane, adeca de la parochie, si de acolo treptatu se se pasiesca in sus la constituirea partiloru organice superiori; spre care scopu dara in specialu decretamu urmatoriele:

1. Pentru constituirea sinodeloru, comiteteloru si a epitropieloru parochiali.

1. Delocu dupa publicarea ordinatiunei acestei, in fiesce care comunitate bisericesca preotulu localu, in insocire cu epitropii (curatorii) bisericesci si cu alti fruntasii comunali, va conscrie esactu pre toti acei membri ai comunitatei bisericesci, cari dupa §. 6. alu statului organicu, cu privire si la §. 2. totu alu aceluasi statutu, au dreptu de ala parte in sinodulu parochiale. — Unde intr'o comunitate sunt mai multi preoti in activitate: acolo se recere concursulu tuturor'a la acosta conscriptiune, carea terminandu-se catu se pote mai cu grab'a, cu subscrierea preotimel localii si a altoru membri comunali, cari au asistatu la conscriere, se va tramite de locu protopresviterului tractuale. In celelalte, modalitatea conscrierii se lasa la bun'a chipzuela a preotimel si a fruntasiloru comunali.

2. Protopresviterulu, primindu conscriptiunile prescrie in punctulu 1, acum la prima intrare in vietia a noului organismu bisericescu, dupa bun'a lui chipzuela va pune osebite terminuri la singuratecele comunitati pentru constituirea si tienera sinodului parochiale, unde pentru astadata, cu privire la §§. 9. si 10. ai statului, va avé elu insusi se duca presidiulu. — La defigerea osebitoru terminuri pentru osebitele comunitati parochiali, va trebui tianutu de regula: ca de o parte constituirea sinodeloru parochiali se se intemple catu se pote mai curendu; era de alta parte la fiesce-care comunitate se fia timpu de ajunsu pentru a se pote vesti in biserica, celu putienu cu o tu dile mai nainte, terminulu sinodului, care pote cadé pe ori-ce di a septemanei.

3. La terminel prefipte, esindu protopresviterulu in fatia locului singuraticeloru comunitati, dupa celebrarea santei liturgii si dupa chiamarea duchului santu, prescria in §. 8. alu statului, va pasi la constituirea sinodului, cetindulu list'a membriloru conscria dupa punctulu 1. si rectificandu-o aceea dupa cum dora va poffi majoritatea membriloru netrasi la indoiela. — Ocaziunea acesta deosebii o va folosi protopresviterulu, spre a invetá pre poporu despre dreptulu, ce i s'au acordatu prin statutulu or-

ganicu in diregerea trebiloru bisericesci, precum si despre lips'a, de a fi totu insulu cu cea mai curata anima la folosirea acestui dreptu, avendu in vedere singuru numai folosulu comunu alu bisericeii.

4. Constituindu-se sinodulu parochiale, acest'a totu sub presiedinti'a protopresviterului tractuale alege numai-de-catu pe membrii comitetulu parochiale, si dupa aceea de osebii pe membrii epitropiei parochiali, cu reflectare la §§. 15. 17. 18. 24. 25. si 26. ai statului; era altu-feliu de obiecte la acesta prima constituire nu se vor desbata in sinodele parochiali, ci la casu de lipsa se va conchiamá sinodulu pe alta data, dupa §. 12. alu statului organicu.

5. Comitetele si epitropiele parochiali, constituite in modru espusu sub punctulu precedentu, vor intrá numai-de-catu in activitate, cu observarea §§-loru 17—28. ai statului organicu.

II. Pentru constituirea sinodeloru, scauneloru, comiteteloru si a epitropieloru protopresviterali.

6. Cu privire la §§. 38. 40. si 40. si 140. ai statului organicu, de la consistoriulu eparchiale se va odá in modru supletoriu impartirea singuraticeloru protopresviteratari cate in 16. seu 24. de cercuri electorali, dupa cum adoca protopresviteratulu numera mai putienu seu mai multu de 20,000 de suflete. — Indata ce va esi acosta impartire, fiesce care cercu electoralu va alege cate unu membru mirénu in sinodulu protopresviterale dupa urmatori'a modalitate:

a) Terminulu alegerii se defige prin protopresviterulu tractuale, in catu e cu potintia pentru tote cercurile electorali pe un'a acelasu di.

b) Déca o comunitate singura de sine forma unu cercu electoralu: acolo alegatorii desemnati in §. 40. alu statului organicu, se aduna si facu alegerea unui membru pentru sinodulu protopresviterale subpresiedinti'a parocului locale, ori sub a protopresviterului tractuale, déca acela e de fatia.

c) Déca unu cercu electoralu se compune din doue seu mai multe comunitati: protopresviterulu, in catu densulu nu pote fi de fatia, denumesce de presiedinte alu corpului electoralu pre celu mai aptu din preotimea comuneloru respective, avendu — pre catu se pote — privintia si la antaietatea verstei; totu odata desenna si locul, care socote a fi mai indemnatu pentru efectuarea alegerii.

d) Déca o singura comunitate forma doue seu mai multe cercuri electorali: acolo comunitatea alegatoriloru, sub presidiulu normisatu mai sus, seu alege la olalta atati membri la scaunulu protopresviterale, cate cercuri electorali representa ca: seu se decompune in cercuri electorali dupa numerulu membriloru, ce sunt de a se alege pentru sinodulu protopresviterale.

e) La casu, candu preotimea ar fi impedita, si protopresviterulu nu ar fi facutu alta dispuetiune, — corpulu alegatoriloru si-alege din simulu seu presiedinte pentru conducerea alegerii.

7. Pentru alegerea membriloru de statulu preotiescu in sinodulu protopresviterale, preotimea din intregulu protopresviteratu, la terminulu defiptu timpuriu de catra protopresviterulu tractuale, se aduna la locul desemnatu prin acela-si protopresviteru, si acolo sub presiedinti'a protopresviterului, cu bagare de séma la §§. 38. si 40. ai statului, alege numerulu prescriu alu membriloru preotiesci pentru sinodulu protopresviterale.

Fiindu impeditu protopresviterulu tractuale, preotimea adunata si-alege din simulu seu presiedinte pentru conducerea alegerii, déca din partea consistoriului eparchiale nu se va fi facutu alta provisiune.

8. Alegerea membriloru pentru sinodulu protopresviterale atatu din partea preotiesca, catu si din cea mirenésca, se intempla seu prin aclamare, seu — déca pofftesca celu pucinu 10 alegatori — prin votisare, carea érasu pote fi seu nominalu seu secreta; cea secreta se efectuesce prin siedule ori prin glonturi; cea alta prin notarea voturiloru dupa nume. — Alegerea prin votisare se decide cu majoritate absoluta; era déca aceea se face deodata pentru mai multi membri: prin majoritate relativa.

Pentru eruarea majoritate absolute, in casuri obvenienti, se face si a doua votisare, déca adeca prim'a votisare nu au produsu majoritate absoluta. Votisarea acesta a doua se face intre acei doi, cari au intrunitu in modu relativu mai multe voturi.

La tota intemplarea despre a-tulu alegerii

se compune unu protocolu, care cu subscrierea presiedintelui si a notariului si anca a vre-o doi barbati de incredere, se tramite la protopresviterulu tractuale.

9. Dupa incheierea alegeriloru de membri ai sinodului protopresviterale, respectivulu protopresviteru, cu bagare de séma la §. 42. alu statului organicu, conchiamu pe unu terminu corespundictoriu impregiariloru, pre toti membrii la unu locu acomodat alu protopresviteratului; unde adunandu-se membrii alesi, *sinodulu protopresviterale*, cu observarea §§. 42, 43. si 44. ai statului, se constituie sub presiedinti'a protopresviterului; era dupa constituire indata pasiesce la alegerea membriloru *scaunului protopresviterale*, avendu in vedere §§. 32, 50. si 55. ai statului. — La alegerea acesta, dupa indrumarea §-lui provocatu mai in urma, e de a se observá procedur'a normisata in §. 53. pentru alegerea protopresviterului, intielegendu-se de sine: ca protocolulu alegerii e de a se presentá consistoriulu eparchiale pentru intarirea alegeriloru.

10. Sinodulu protopresviterale la insasi ocaziunea constituirii, dupa cele premise in punctulu precedentu, pasiesce indata la alegerea *comitetulu protopresviterale*, observandu dispuetiunile §§-loru 57—59 ai statului organicu: si in fine suscepe alegerea membriloru *epitropiei protopresviterale* dupa §§. 64. alu statului. — Alegerile atinse in punctulu acesta, nu sunt supuse intaririi din partea consistoriului eparchiale.

11. *Scaunulu protopresviterale*, dupa intarirea membriloru lui din partea consistoriului eparchiale, ce se recere prin §. 53: combinatu cu §. 55. alu statului organicu, — pasiesce numai-de-catu in activitate, avendu de a se acomoda dupa §§. 31 — 37. ai aceluasi statutu.

12. Cele lalte doue corporatiuni, alese prin sinodulu protopresviterale, anume: comitetulu si epitropia protopresviterale, indata dupa intemplat'a alegere, fara a acceptá vre-o intarire, pasiescu in activitate; fiindu de a se observá pentru comitetulu protopresviterale §§. 59—63. si 65. era pentru epitropia §. 64. alu statului.

Acestate sunt modalitatiile, care clerulu si poporulu eparchiei Nöstre are a le observá la introducerea noului organismu bisericescu in trebile parochiali si protopresviterali; era ce se tiene de constituirea partiloru organice superiori, si anume a sinodului si a consistoriului eparchiale: acestea vor urma, indata ce constituirea partiloru organice inferiole, adeca a parochieloru si protopresviteratelor, va fi terminatu pretotindenia; din care privintia dorimu a se accelera acesta constituire in asiá mesura: ca se potemu fi in stare de a conchiamá sinodulu eparchialu celu multu pe Duminec'a Santului Toma in anulu viitoriu, amesuratu §. 89. din statutulu organicu.

Pre. Ta publicandu fara amenare ordinatiunea acesta a Nöstra in submanuatulu protopresviteratu, ti-vei pune tota ustene'la intru acesta: ca dispuetiunile pentru pasirea in vietia a statului organicu, se se efectueze in rondulu celu mai bunu; spre care scopu pentru cuno scintia si usulu comunitatiloru bisericesci dir submanuatulu protopresviteratu, in alaturare se tramite trebuntios'a cantitate de esemplarie atate unei copii din ordinatiunea de fatia, catu si insusi statutulu organicu, edate amendoue i tipariu, dintre care acest'a din urma ni vin gratis din munificentia Esclentiei Sale, Presar titulu Domnu Archi-Eppu si Metropolitu Ar dreiu B. de Siaguna, putendu-se acela castig pentru particulari cu pretiu de 20. cr. de la tipografi'a arhidiecekana din Sibiu.

Aradu, 24 Iuliu, 1869.

Procopiu Ivacicoviciu, m. p. Episcop. Aradulu

Varietati.

(+) *Viti'a ungeresca nu se pote plama in districtulu Hatiegului.* Ministrulu ungeres de finantia Lónyai si-a cumperatu una mosia districtulu Hatiegului si si-a prop'usu a sedí ni familie secucesci acolo. Fiindu ca tocmai de p sentu secuii érasu au de cugetu se emigre in I mania, densulu cati a trage din ei nisce fami de prasela pe mosia lui, facendu-le diterite demanari. Secuii inse nu voiescu. La acesta deci vine in „Ellenör“ unu secuiu se ni d'ca de ce densii mai bucurosu emigréza in mania. Intre alte cause referetorie la neclirca loru cu conditiunile oferite de Lonyai, amintesce ca motivu principalu pentru refuzu reá ropanerii ministr. de finantie, urma ca a- „Pamentulu districtulu din Hatiegn are“

demonica intru a stirpi elementulu magiaru, ce-lu ce calca pe acestu pamentu înceta d'a fi magiaru. Adecă betii secui lasa si placintele lui Lónyay numai se scape de perichulu a fi romanisati. In ce jace poterea romana amalgamisa-toria?

(+) **Ramu nou de industria la noi.** In Hodosiu (cottulu Aradului) s'a bagatu dilele trecute unu bocengariu intr'o casa si aflandu 5 muieri tinere singurele, le a sedusu se-si vinda perulu de pe capu cate pentru una mara. Barbatii venindu a casa aflare nevestele slutite; delocu dederă fuga dupa bocengariu, fuse indaru elu a scuitu s'o iee iute pe sanetos'a; barbatii si potura resbună numai contra nevesteloru pe cari le batura bine.

= **Multiamita publica.** Subscribulu am onore, in numele poporenilor mei daunati prin influintiele cele stricatiöse ale eleminteloru, a dechiară fratiösc'a nöstra multiamita pentru ofertulu binevoitoriu de 14 fl. val. austr. atatu coleptantelü zelosu prereveritulü Dommu Georgiu Craciunescu profesorelu limbii romane in Timisöra, precum si tuturor contribuitorilor marinimosi. In Cameridiana in 1. Augustu. 1869. Mihailu Demeter m. p. preotu rom.

Consemnarea

Membriloru Asociatiunei nationale din Aradu pentru cultur'a poporului romanu, -- cari in decursulu anului 1868/9. si-au renoitu ofertele lor pe alti trei ani, cari au intratu ca membri nooi, si ceia ce au datu obligatiuni supra oferteloru restante din anii trecuti.

(Urmare.)

59) Magulén'u Mihailu economu Nadabu	2
60) Novacu Stefanu jurasoru Buteni	5
61) Oprianu Raicu docinte Cacov'a	2
62) Oprianu Valeriu not. com. St. Miclau micu	2
63) Pap Ioane protopopu Borosu-Iueu	3
64) Papp Constantinu archivaru Aradu	2
65) Pop'a I. jude comunale Tievanelu micu	2
66) Popescu Nicolau preotu gr. ch. Chereci'a	3
67) Puticiu Andrea officiante Bai'a decrisiu	5
68) Papu Ladislau officiante Baia de crisiu	2
69) Paslicu Crest'a economu Micalac'a	2
70) Petroviciu Sav'a preo. St. Miclasiulmicu	2
71) Popoviciu Ioane preotu Nadabu	2
72) Popoviciu Mihailu preotu Ucurisin	2
73) Pinti'a Ioane preotu N. Marausin	2
74) Pappu Pavelu preotu Hagymás	2
75) Popescu Simeone preotu Cuvinu	2
76) Pecurariu Mihailu economu Moderatu	2
77) Russu Ioane preotu in Aradu	2
78) Ratiu Vasiliu cetetienu in Aradu	2
79) Russu Gustavu jurasoru in Galsi'a	4
80) Redisiu Teodoru economu in Chereclusiu	2
81) Russu Dumitrie preotu in Tievanelu micu	3
82) St. Sulutiü Aless. protej. cerc. Halmagiu	2
83) Stanu Pavelu preotu in Agrisiu	2
84) Serbu Vasiliu tutoru orfanalu in Cuvinu	2
85) Suciu Dumitrie preotu in Cuvinu	2
86) Stanu Ioanu economu in Tievanelu mare	2
87) Stoina Nic. comerc. in Tievanelu mare	2
88) Sretnoviciu Bas. avoc. in Oraviti'a mont.	2
89) Savonescu Ioane docinte in Socodoru	2
90) Tiuer'a Petru economu in Bers'a	2
91) Tôderu Zacharie jude comunalu in Apateu	2
92) Tulcanu Simeone economu in Apateu	2
93) Tardiu Moise docinte in Sintea	2
94) Tôderu Ioane sen. economu in Mineadu	2
95) Tisonariu Const. offic. in Dognaci'a	2
96) Vari Ioane avoc. in Aradu	2
97) Velcenu Mihai preotu in Dognaci'a	4
98) Vancu Damianu economu Galsi'a	2
99) Vale Adamu economu in Chereclusiu	2
100) Vancu Arseniu ajuncu not. in Chereclusiu	2

IV Membri cu obligatiuni restantieri

1) Avramutiü Teod. economu in Paulisiu	6
2) Ardeleanu Ioane econ. in Moderatu	6
3) Bildhauer Ad. not. com. in Paulisiu	5
4) Beraru Dumitriu economu in Paulisiu	2 75
5) Butiur'a Franc. not. com. in Minisiu	15
6) Borlea Iosifu economu in Butenu	4
7) Bêltechi Ludov. tuto. orfan. in Buteni	4
8) Birdeanu Simeone docinte in Buteni	6
9) Burza Georgiu economu in Buteni	6
10) Bucatosiu Teodoru preotu in Buteni	12 50
11) Bogdanoviciu Mih. comerc. in Buteni	6
12) Bud'a Georgiu economu in Moderatu	6
13) Coloja Petru economu in Buteni	6
14) Curt'a Terintiu preotu in Voivodeni	6
15) Dragosi Nicolau economu in Buteni	6
16) Deacu Georgiu docinte in Moderatu	4
17) Domocasiu Petru econ. in Moderatu	4
18) Pocsasiu Ioane econ. in Moderatu	6

19) Draganu Petru preotu in Moderatu	6
20) Freni Toma economu in Bodesci	6
21) Feieru Ivantiu preotu in Boncesci	4
22) Feldscher Nicolau comerc. in Buteni	4
23) Gurbanu Ioane preotu in Buteni	12 50
24) Halicu Zacharie preotu in Bers'a	9
25) Halicu Teodoru jude cerc. in Buteni	15
26) Iotie'a Nicolau economu in Paulisiu	6
27) Lucaciu Ilie economu in Buteni	6
28) Lucacin Blagsi economu in Buteni	6
29) Lustr'a Zacharie economu in Buteni	4
30) Motiu Teodoru economu in Buteni	6
31) Motiu Simeone economu in Moderatu	6
32) Monti'a Ambrosiu preotu in Moderatu	4
33) Nichiciu Sigismindu canc. in Paulisin	9
34) Öni'a Georgiu docinte in Moderatu	4
35) Petrasu Craciunu economu in Buteni	2 50
36) Perv'a Iovu economu in Buteni	6
37) Pantea Zacharie economu in Monereu	4
38) Pop'a Bumbü docinte in Bodesci	4
39) Popescu Const. preotu in Moderatu	4
40) Popescu Teodoru preotu in Moderatu	6
41) Pescariu I. curat. beser. in Moderatu	4
42) Puticiu Dariu officiantu in Lipov'a	4
43) Popescu Simeone preotu in Cuvinu	15
44) Rafil'a Demetriu docinte in Paulisiu	6
45) Russu Dumitrie economu in Paulisin	4
46) Russu Manoile economu in Paulisin	6
47) Ruzsa Teodoru economu in Buteni	6
48) Suciu Mihailu preotu in Buteni	12 50
49) Sid'a Petru economu in Buteni	6
50) Serbu Milivoiu economu in Buteni	6
51) Suciu Dumitrie preotu in Cuvinu	20
52) Stoin Mihailu economu in Paulisiu	6
53) Trandafirü Georgiu econ. in Paulisiu	6
54) Tonci'a Teodosie econ. in Monoreu	4
55) Tiuer'a Iosifu docinte in Bers'a	15
56) Vancu Lazaru preotu in Cilla	6
57) Vusdea Ioane preotu in Zimbr'o	6
58) Zimbranu Petru jude com. in Buteni	4

Reasumare.

I Membri fundatori pe vietia	4
II Membri renoviti ordinari	60
III Membri nou intrati . . .	100
IV Membri restantieri cu obligatiuni	58
S'a sporitu de la adunarea generala din an. trecut, pana in diu'a de astadi cu 164 membri reali evidenti si cu . . . 58 membri restantieri garantii obligati	
la olalta 222	

Aradu, augustu 1869.

estradata de Petru Petroviciu notariulu Asociatiunei

Concursu.

La scölele gimnasiale, reale si comerciale romane gr. or. din Brasiovu se deschide concursu pentru urmatörele posturi de profesori:

1. Unu profesoru de **sciintiele naturale** pentru gimnasiulu intregu si de **matematica** pentru gimnasiulu inferioru. Acestu profesoru fiindu necesitate va predä unele obiecte din sfet'a sa si la scöla reala si la cea comerciala.
2. Unu profesoru de **comptabilitate, Aritmetica si Correspondentia mercantila** la scöla comerciala cu aplicare eventuala si la scöla reala.
3. Unu profesoru pentru **Geometri'a descriptiva, Desemnulu linearu si Aritmetica** la scöla comerciala si la scöla reala.
4. Unu profesoru de **limb'a franceza** pentru Gimnasiu, scöla reala si scöla comerciala.

Salariele anuale pentru posturile de sub. 1. 2. si 3. sunt de 800 fl. v. a. si prospectu de inaintare la 900 fl. v. a. era pentru profesoru de limb'a franceza de 600 fl. v. a. pe anu.

Limb'a, in care se predau obiectele la töte scölele amintite, este cea romana. Fiecare din profesorii alesi va servi anulu primu de proba, era in anulu alu doilea aflandu-se correspondentioru chiamarii sale, va primi decretulu de denumire definitiva.

Doritorii, de a ocupä unulu din aceste posturi, se binevoiesca a asterne la subscriöa Eforia celu multu pana in 15 Augustu a. c. s. v. concursele lorü insocite de documintele, prin care dovedescu: a) ca sunt nascuti Romani de religiunea ortodoxa orientala, b) ca au conduita morala si politica buna si c) sunt calificati pentru postulu, la care competedia. -- Culificatiunea la postulu 1. se documentedia prin testimoniu de maturitate si prin atestatu despre absolvarea cu succesu a facultatii filosofice la vreo Universitate; era pentru posturile 2 si 3. prin testimonie despre absolvarea

unei scöli reale seu comerciale superioare, seu a unui institutu tehnicu. Se intelege de sine, ca acei competitori, cari vor dovedi cualificatiune mai mare seu prin esanene formale seu prin praes'a castigata pana acum'a, vor fi preferiti.

Brasiova 19/31 iuliu 1869.

Eforia scöleloru centrale romane gr. orientala:

Damianu Datco m. p. presiedinte.

2-3

Cursurile la burs'a de Viena.

(In 18 augustu.)

Imprum. de statu convertatu cu 5 % 62; 85 Imprum. nationalu 72.--; -- Actiunile de creditu 308.90 sortiurile de 1860, 101,20; sortiurile din 1864, 124 20; Obligatiunile desarscarii de pamentu cele, ung. 81.50, banatice 82.25, transilv. 80.50; -- bucovin. 75.50 argintulu 121.50, galbenii 5.92; -- napoleonii 9.93 1/2.

Spre luare a minte!

Töte mobilele ce se aducu in comerciulu Romaniei se procura din Viena, de aceea efteptuescu eu töte insarcinarile cu 25% mai estinu.

Galeri'a de mobile

a lui

Jos. Rastl, Opernring 17.

se recomanda prin depositulu ei de fabrica avutu sub garantia, oferindu cele mai nooi si mai fine mobile de la

mesari, tapetiari si de lussu, garniture de salöne, chilie de prandiu si de dormitu,

divane, otomane, balzache, scamne de loganatu etc. precum si cele mai estine mobile pentru servitori. Depositu de fabricate precum orologie, cautatörie, candelabre, lampe, ampele, carniöse, curtime. Mai multe sute de picture pentru salöne si alte multe nooi si vechi picture artistice si obiecte diverse. Carte de modelu cu 250 de desennaturi ce contine si pretiurile se pöte procurä pe langa dopunerea sumei de 5 fl. care suma se rebonifica la insarcinari mai mari, si e neincungiuratu de lipsa mai alesu pentru cumperatori de cuantitati mari. (4-12)

Uniculu medilocu si celu mai bunu pentru

Crescerea perului,

sunt: Preparatele de unu perulu, de Vil. Abt.

in Viena.

privilegiate de Majestatea Sa c. reg. apostolica.

Serisori de reconoscintia: Domnului Vilelmü Abt la Viena! sum fericitu prin resultatulu eminentu a pomadel de unu perulu facutu de dta, si te rogu urginte se-mi trimiti pe posta 2 laditie cate cu 50 cr. Primesca inca odata multiamirea mea pre cordiala pontru inventatiunea domniale cea pre pretiuita pentru omenimea patimitöria, si ingaduescu de odata se dai publicitei aceste sires pentru ca cu timpulu se persä din limba cuventulu „capu plesugu“. Cu profindu stima Josifu Zimmermann in Karlsbad.

Estrasu din „Föia periodica pentru medicina forensa, cur'a publica si legelatiunea medicinala“ de datulu Viena, 6 augustu 1868:

Preparatele de unu perulu facute de Dlu Abt pe di ce mergu se bucura de imbratsiure mai mare din partea publicului, de öra-ee rezultatele ce se castiga prin ele in privinti'a crescerii si conservarii perului sunt intradeveru supradiatörie. Deci recomandämu cu caldura acestu preparatu curatu si estinu tuturora ce dorascu se si-conserve perulu.

Afara d'aceste preparate lui Abt pentru unu perulu, spre conservarea si crescerea lui, sunt bine recomandate inca priu mai multe de catu 1000 de epistöle, -- cari in originalu stau fie cuti la dispusetiune -- precum si de capacitatele cele d'antatu in medicina, din Europa, si prin urmar e ori care alta premiare e suprafua.

oeiu mai nou, bunu si nevatematoriu de a colorä perulu, in negru si brunetu cu 2 fl. 50 cr. unu cartonu; parii si peptene etc. pentru peptenare 50 cr. Pasta de coloratu perulu, negru si brunetu cu totu cu peptenu si peria 1 fl. Reseda-Pomada pentru conservarea perului, o ladutia 1 fl., ca cosmetica 80 cr.

Pretiurile in detaliu:

1 Flacou (sticintia) de oleu filtratu de unu perulu cu ori fara parfumu 1 fl., in forma de pomada intr'o ladutia decorata in modu elegantu 60 cr., ca cosmetica (medilocu de frumsetia) 50 cr., pomada de ast'a pentru a colorä perulu in negru seu brunetu costa o ladutia din sticla de alabastru 1 fl., ca cosmetica 50 cr., pomada de barba, negra, blondina ori bruneta 25 cr., unu cartonu (o ladutia de hartia grosa) pregatitu in modu elegantu proveidutu cu 5 bucati c. r. privilegiate preparata de unu perulu, menitu spre decorarea unei mese de toaöta era mai vertosu aptu pentru presente; pentru dame cu esbuchtetü 3 fl., pentru barbati 2 fl. 80 cr.

Laptele frumsetii pentru infrumsetiarea fetii cu 40 cr. un flac. Pasta aromatica de dinti pentru conservarea dintiloru si a gingelloru cu 40 cr. Eau Athenienne (apa atheniana) esintia adevertu franceza pentru perderea matretil, unu flaconu 1 fl. Totu feliu'a de produse de parfumerie si altu feliu de articule de toaöta.

Procurarile in strainetate se facu pe langa trimiterea pretiului si 10 cr. spese de invalidu.

Depositulu principalu de trimisu in cantitati mari si mici.

In salonulu meu de peptenatu. Stadt, verlängerte Kärnthnerstrasse Nr. 51, si in fabrica: Neubau, Neubaugasse Nr. 70.

Mai departe la D. A. Möll, apotecariu, Tuchlauben; Eduardu Haubner, apot. „Zum Engel“ am Hof; I. Weiss, apot. Tuchlauben; I. Ritter, Rothenbunstrasse nr. 19; la dl. dr. Girtler, ap. Freitag si c. r. apoteca campestra la Stefansplatz. -- In Aradu: (Schwellengreber) friseriu; Brünn: la A. W. Wlasak, apot.; Bozen: I. Bederlunger; Graz: H. Kielsauer si I. Purgleitner; Krakau: I. Jahn; Klagenfurt: I. Dettoni, friseriu; Liöv P. Mikolaseh; Lenza: I. Haussteiner; Laibach: Ed. Mahr; Neugradisca: M. Kapunu; Olmütz: Carolu Steigel, friseriu; Oedenburg: A. Mezey, apot.; Praga: I. Fürst, apot.; Pesta: I. v. Török, apot.; Posiunu: I. Wörsterlöw si F. Heuricci; Raab: F. Linzenmeyer, apot.; Reichenberg: Ludovicu Ehrlich, apot. Salisburgu: I. Szlammer; Szegedin: F. Weigleiu; Wr. Neustadt: Ch. Piemontesi.

Avisa! Afara d'aceste pomada facuta de mine se afla in töte apotecele mai alese, in parfumerii in cele mai multe negötie, ce se deprindu cu parfumerii, precum in Viena si in provincie asiä si in strainetate, si pentru a delatru falsificarea aducu la cunoscentia publica ca preparatele mele de unu perulu sunt provideute cu indrumare cum se se folosöscu precum si cu copi'a c. r. privilegiu nrulu 5640-2340 precum si cu marc'a mea propria. 9 2-12

Wilelmü Abt, friseriu' parfumarü, si proprietariu de privilegiulu c. r. in Viena